

INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ
PL 00-611 WARSZAWA, ul. Filtrowa 1, www.itb.pl

WARUNKI OCENY WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH WYROBU BUDOWLANEGO WO-KOT/36/02 wydanie 1

Przepustnice wentylacyjne

Instytut Techniki Budowlanej, ul. Filtrowa 1, 00-611 Warszawa
tel.: 22 825 04 71, NIP: 525 000 93 58, KRS: 000015878

Wstęp

Niniejsze Warunki Oceny Właściwości Użytkowych Wyrobu Budowlanego WO-KOT/36/02 wydanie 1 (zwane dalej „Warunkami Oceny”) zostały opracowane przez Instytut Techniki Budowlanej na podstawie § 6.2 i § 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1968) dla wyrobów budowlanych z grupy 36 *Wyroby do wentylacji i klimatyzacji* wg Załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966, z późniejszymi zmianami).

Niniejsze Warunki Oceny są przeznaczone do stosowania przy wydawaniu Krajowych Ocen Technicznych obejmujących przepustnice wentylacyjne.

1. PRZEDMIOT WARUNKÓW OCENY

1.1. Opis techniczny wyrobu

Przedmiotem niniejszych Warunków Oceny są przepustnice wentylacyjne z blachy stalowej ocynkowanej, blachy ze stali odpornej na korozję lub blachy aluminiowej, stosowane w instalacjach wentylacji i klimatyzacji.¹

Ze względu na ochronę przed korozją, zastosowane surowce i materiały oraz powłoki ochronne powinny być odpowiednie do zamierzonego zastosowania przepustnic wentylacyjnych, w określonych środowiskach o kategorii korozyjności atmosfery wg normy PN-EN ISO 9223.

Dobór przepustnic wentylacyjnych do konkretnego zastosowania w obiekcie budowlanym, z uwagi na odporność przepustnic na korozję, powinien być objęty projektem technicznym, uwzględniającym rodzaj i przeznaczenie instalacji, w tym warunki ciepłno-wilgotnościowe na zewnątrz i wewnątrz instalacji oraz czynniki agresywne chemicznie i ścierające.

Konstrukcja i wykonanie przepustnic wentylacyjnych powinny umożliwiać ich podłączenie do przewodów wentylacyjnych o przekroju kołowym lub prostokątnym.

1.2. Definicje

1.2.1. Przepustnica

Element wmontowany w system rozprowadzania powietrza lub element systemu rozprowadzania powietrza, umożliwiający zmianę oporu przepływu powietrza, a w konsekwencji zmianę strumienia objętości powietrza i/lub odcięcie (zamknięcie) przepływu powietrza.

1.2.2. Przepustnica jednopłaszczyznowa

Rodzaj przepustnicy mającej element dławiący w formie kłapy z centralnie zamontowaną osią lub osią zamontowaną na jednym jej końcu.

¹ Nie dotyczy wyrobów przeznaczonych do stosowania wyłącznie do procesów przemysłowych i do wentylacji grawitacyjnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966, z późniejszymi zmianami).

1.2.3. Przepustnica wielopłaszczyznowa

Rodzaj przepustnicy mającej elementy zamykające w układzie przeciwbieżnym lub współbieżnym.

1.2.4. Przepustnica żrenicowa (typu irys)

Rodzaj przepustnicy mającej łopatki w postaci zachodzących na siebie fragmentów blachy.

1.2.5. Przepustnica regulacyjna

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej regulację strumienia objętości przepływającego powietrza.

1.2.6. Przepustnica zamykająca

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej odcięcie (zamknięcie) strumienia objętości przepływającego powietrza. Przepustnica zamykająca może także posiadać funkcję regulowania strumienia objętości przepływającego powietrza.

1.2.7. Przepustnica regulacyjna ręczna

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej ręczną regulację strumienia objętości powietrza.

1.2.8. Przepustnica zamykająca ręczna

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej ręczne odcięcie (zamknięcie) przepływu powietrza.

1.2.9. Przepustnica zwrotna

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej przepływ powietrza wyłącznie we wstępnie określonym kierunku.

1.2.10. Przepustnica sterowana inaczej niż ręcznie

Rodzaj przepustnicy umożliwiającej regulację strumienia objętości powietrza lub odcięcie (zamknięcie) przepływu powietrza za pomocą zamontowanego siłownika elektrycznego.

1.2.11. Klasa szczelności obudowy

Miara szczelności obudowy przepustnicy, określona przez górną wartość graniczną wskaźnika nieszczelności dla danej klasy szczelności wg normy PN-EN 1751.

1.2.12. Klasa szczelności w pozycji zamkniętej

Miara szczelności elementu przepustnicy służącego do odcinania (zamykania) przepływu, określona przez górną wartość graniczną wskaźnika nieszczelności dla danej klasy szczelności w pozycji zamkniętej wg normy PN-EN 1751.

2. ZAMIERZONE ZASTOSOWANIE WYROBU

Przepustnice wentylacyjne są przeznaczone do regulacji i/lub zamknięcia (odcięcia) przepływu powietrza w instalacjach wentylacji i/lub klimatyzacji w budynkach, w tym budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej. Przepustnice wentylacyjne mogą być także stosowane w budynkach magazynowych, przemysłowych i gospodarczych.

Ze względu na odporność na korozję, przepustnice wentylacyjne powinny być stosowane w zakresie wynikającym z norm PN-EN ISO 12944-2 i PN-EN ISO 9223.

Stosowanie wyrobów objętych niniejszymi Warunkami Oceny powinno być zgodne z projektem technicznym, opracowanym z uwzględnieniem wymagań polskich norm i przepisów techniczno-budowlanych, w szczególności rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225) oraz wytycznymi producenta.

3. ZASADNICZE CHARAKTERYSTYKI, WYMAGANE WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWE WYROBU ORAZ METODY ZASTOSOWANE DO ICH OCENY

3.1. Zasadnicze charakterystyki, wymagane właściwości użytkowe

Zasadnicze charakterystyki i wymagane właściwości użytkowe przepustnic wentylacyjnych podano w Tabelcy 1.

Tabelca 1

Lp.	Zasadnicze charakterystyki	Właściwości użytkowe	Metody oceny
Bezpieczeństwo użytkowania (Wymaganie Podstawowe 4) z uwzględnieniem trwałości			
1	Wymiary	tolerancje wymiarów wg deklaracji producenta lub jak dla klasy średniokładnej m wg PN-EN 22768-1	sprawdzenie za pomocą uniwersalnych przyrządów pomiarowych o odpowiedniej dokładności
2	Charakterystyki aerodynamiczne	wg wyników badań	p. 3.2.1
3	Moment obrotowy ¹⁾ , Nm	wg wyników badań	p. 3.2.2
4	Trwałość ²⁾ , określona poprzez:		
	- masę powłoki cynkowej ³⁾ , g/m ²	wg wyników badań	PN-EN 10346
	- grubość powłoki cynkowej ³⁾ , μm	wg wyników badań	PN-EN ISO 2178 PN-EN ISO 2808
Ochrona przed hałasem (Wymaganie Podstawowe 5)			
5	Charakterystyka akustyczna ²⁾	wg wyników badań	PN-EN ISO 5135
Oszczędność energii i izolacyjność cieplna (Wymaganie Podstawowe 6)			
6	Szczelność obudowy	klasa A, B lub C wg PN-EN 1751	p. 3.2.3
7	Szczelność w pozycji zamkniętej ⁴⁾	klasa 1, 2, 3 lub 4 wg PN-EN 1751	p. 3.2.4
8	Współczynnik przenikania ciepła ²⁾	wg wyników badań	PN-EN 1751
¹⁾ dotyczy przepustnic innych niż sterowane ręcznie (np. sterowane za pomocą siłownika elektrycznego) ²⁾ jeśli deklarowane ³⁾ dotyczy wyrobów z blachy stalowej ocynkowanej; sprawdzeniu podlega jedna z wybranych charakterystyk: masa powłoki cynkowej lub grubość powłoki cynkowej ⁴⁾ dotyczy przepustnic zamykających			

3.2. Metody oceny właściwości użytkowych

Metody zastosowane do oceny właściwości użytkowych podano w Tablicy 1 i w p. 3.2.1 ÷ 3.2.4.

3.2.1. Charakterystyki aerodynamiczne

Charakterystyki aerodynamiczne, wyrażone jako zależność spadku ciśnienia w funkcji strumienia objętości powietrza, wyznacza się wg normy PN-EN 1751.

Badanie wykonuje się na co najmniej 3 próbkach (wymiarach), reprezentatywnych dla całego typoszeregu wyrobów.

Charakterystyki aerodynamiczne należy określić dla całego typoszeregu wyrobów, stosując odpowiednią metodę interpolacji lub ekstrapolacji. Charakterystyki aerodynamiczne mogą być przedstawione w formie wykresów (nomogramów) lub w formie tabelarycznej.

3.2.2. Moment obrotowy

Moment obrotowy, wymagany do rozpoczęcia otwierania całkowicie zamkniętych oraz rozpoczęcia zamykania całkowicie otwartych przepustnic wentylacyjnych, wyznacza się wg normy PN-EN 1751.

Badanie wykonuje się na co najmniej 3 próbkach (wymiarach), reprezentatywnych dla całego typoszeregu wyrobów.

Momenty obrotowe należy określić dla całego typoszeregu wyrobów, stosując odpowiednią metodę interpolacji lub ekstrapolacji.

3.2.3. Szczelność obudowy

Szczelność obudowy, wyrażoną jako klasa, wyznacza się wg normy PN-EN 1751.

Badanie wykonuje się na co najmniej 3 próbkach (wymiarach), reprezentatywnych dla całego typoszeregu wyrobów.

Klasy szczelności obudowy należy określić dla całego typoszeregu wyrobów, stosując odpowiednią metodę interpolacji lub ekstrapolacji.

3.2.4. Szczelność w pozycji zamkniętej

Szczelność w pozycji zamkniętej, wyrażoną jako klasa, wyznacza się wg normy PN-EN 1751.

Badanie wykonuje się na co najmniej 3 próbkach (wymiarach), reprezentatywnych dla całego typoszeregu wyrobów.

Klasy szczelności w pozycji zamkniętej należy określić dla całego typoszeregu wyrobów, stosując odpowiednią metodę interpolacji lub ekstrapolacji.

4. OCENA I WERYFIKACJA STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH

4.1. Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966, z późniejszymi zmianami) oceny

i weryfikacji stałości właściwości użytkowych przepustnic wentylacyjnych dokonuje się stosując systemy:

- 1, 3 lub 4 w przypadku zastosowań podlegających wymaganiom w zakresie reakcji na ogień w budynkach,
- 4 w przypadku pozostałych zastosowań w budynkach.

4.2. Zakładowa kontrola produkcji

Producent powinien prowadzić zakładową kontrolę produkcji w zakładzie produkcyjnym. Wszystkie elementy systemu zakładowej kontroli produkcji, wymagania i postanowienia, przyjęte przez producenta, powinny być zgodne z zapisami i wymaganiami każdorazowo zamieszczanymi w Krajowej Ocenie Technicznej.

4.3. Badania kontrolne

Zakres badań kontrolnych i częstotliwość ich wykonywania są ustalane indywidualnie przez Krajową Jednostkę Oceny Technicznej w postępowaniu w sprawie wydania Krajowej Oceny Technicznej i podawane w Krajowej Ocenie Technicznej.

5. WYKAZ DOKUMENTÓW WYKORZYSTANYCH W POSTĘPOWANIU

Normy i dokumenty związane

PN-EN 1751	<i>Wentylacja w budynkach. Nawiewniki i wywiewniki. Badania aerodynamiczne i wzorcowanie urządzeń wentylacyjnych końcowych o stałym i zmiennym strumieniu powietrza</i>
PN-EN 10346	<i>Wyroby płaskie stalowe powlekane ogniowo w sposób ciągły do obróbki plastycznej na zimno. Warunki techniczne dostawy</i>
PN-EN 22768-1	<i>Tolerancje ogólne. Tolerancje wymiarów liniowych i kątowych bez indywidualnych oznaczeń tolerancji</i>
PN-EN ISO 2178	<i>Powłoki niemagnetyczne na podłożu magnetycznym. Pomiar grubości powłok. Metoda magnetyczna</i>
PN-EN ISO 2808	<i>Farby i lakiery. Oznaczanie grubości powłoki</i>
PN-EN ISO 5135	<i>Akustyka. Określanie poziomu mocy akustycznej nawiewników i wywiewników, regulatorów przepływu powietrza, przepustnic oraz zaworów za pomocą pomiarów w komorze pogłosowej</i>
PN-EN ISO 9223	<i>Korozja metali i stopów. Korozyjność atmosfer. Klasyfikacja, określanie i ocena</i>
PN-EN ISO 12944-2	<i>Farby i lakiery. Ochrona przed korozją konstrukcji stalowych za pomocą ochronnych systemów powłokowych. Część 2: Klasyfikacja środowisk</i>

W Krajowych Ocenach Technicznych należy odwoływać się do dokumentów datowanych.